ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། 3

2024ལོའི་ཟླ་06ཚེས་17

ལྷོ་བོཁའིའི་བོདབོ་ཡིའིག་ཚགས་པར་
འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བསོད་ནམས་བསྟན་པ།ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།ཡེ་ཤེས་བཟང་མོ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྤུས་ཚད་མཐོ་པོས་ཏང་་་་་
གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་སྤེལ་བར་ངེས་པར་དུ་་་
སློབ་སྦྱོང་གི་གཙོ་གནད་དམ་པོར་བཟུང་སྟེ།གསར་དུ་་་་་་
བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་པའི《ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་སྒྲིག་་་་་་
ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་སྲོལ་ཡིག》སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་་་་་་་
བསྟར་བར་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་ཕན་འབྲས་ཐོན་པར་་
བྱེད་དགོས།རིམ་པ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་སྣེ་་་་་
ཁྲིད་དེ་སློབ་སྦྱོང་གཏིང་ཟབ་དང་གོ་བ་གསལ་པོ་བླངས་་་
ཏེ།གཞན་ལས་སློབ་སྦྱོང་གོམ་པ་གང་སྔོན་ལ་བྱེད་ཐུབ་་་་་
པ་དང་གཞན་ལས་གཏིང་ཟབ་པ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས།
སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་དེ་བས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་་་་་་་་
དང་།དེ་བས་སྤྱོད་པ་གཙང་བ།དེ་བས་འགན་འཁྲི་ཐེག་་
ཁུར་བཅས་ཡོང་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ།ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་་་་་་
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་་་་
དང་ཏང་གཤིས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་མཐོ་རུ་གཏོང་བའི་བརྒྱུད་་་་
རིམ་ལ་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས།
དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཐད་མདུན་དུ་སྐྱོད་ཕོད་པ་དང་་་་
མིག་དཔེ་སྟོན་ཕོད་པ་བྱེད་དགོས་ཤིང་།འགོ་ཁྲིད་ལས་་་་་
བྱེད་པས་ཆུང་ཙག་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ།སྒྲིག་ཁྲིམས་་་་་་་

ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྤྱོད་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པ་་་་་་་་་་
དང་།རྐྱེན་ཆུང་ས་ནས་འགོག་པའི་འདུ་ཤེས་བཅངས་་་་་་
ནས་བྱ་བ་ཆུང་ཙག་དང་།གནད་དོན་ཆུང་ཙགཁེ་ཕན་་་་
ཆུང་ཙག་བཅས་ལ་ལྟ་སྟངས་འཛིན་པ།གཞུང་སེམས་ཆེ་་
བ་དང་།སྒེར་སེམས་མེད་པ།ཁེ་གྲགས་སྤོང་བ་བཅས་ཀྱི་་
བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མཐོ་རུ་བཏང་་་་
ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་རྩ་རྡོ་རྗེ་བྲག་བཞིན་དངོས་འབྲེལ་་་་་་་
བརྟན་པོར་ཚུགས་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས།འགོ་ཁྲིད་ལས་་་
བྱེད་པའི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན།སྒྲིག་ལམ་དང་སྒྲིག་ཁྲིམས་་
ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་རྒྱུ་ནི་མ་མཐའི་བླང་བྱ་ཙམ་ཡིན།གཅུན་་་་
འདོམས་ནན་པོའི་འོག་ཏུ་བྱེད་ཕོད་པ་དང་བྱེད་མཁས་་་་
པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ལྡན་དགོས་པའི་འཇོན་ཐང་ཞིག་རེད།ཏང་
ཡོན་ལས་བྱེད་པར་འགན་འཁུར་ཕོད་པ་དང་བྱས་རྗེས་་་་
ཧུར་ཐག་འཇོག་རྒྱུའི་སྐུལ་ལྕག་གཏོང་བ་དང་།ལྟ་སྐུལ་་་་་
དོ་དམ་ནན་པོ་དང་རང་འགན་ཐེག་པ་ཁུར་ལེན་དང་་་་་་་
ལྕག་སྐུལ་ཚད་མཐོའི་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་བྱས་ཏེ་སེམས་
མཐུན་དང་།བློ་བདེ།ལས་སྒྲུབ།ལས་གཏོད་བཅས་ཀྱི་་་་་
ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་གཏོད་པ།ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་པར་་་་་་་་་་
འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཕོད་པ་དང་འགན་འཁྲི་ཡང་དག་བསྒྲུབ་

རྒྱུའི་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས།
“དོན་ཆེན་བཞི”དོན་འཁྱོལ་ལ་དམ་་་་་་་་་་
འཛིན་ཡག་པོ་བྱེད་རིང་རང་འགན་ཐེག་་་་་
པ་དེ་བས་ཆེན་པོ་ཁུར་ཚུལ་མངོན་པར་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་་་་་་་
དགོས།
སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་ཐད་མདུན་དུ་་་་་་་་
སྐྱོད་ཕོད་པ་དང་མིག་དཔེ་སྟོན་ཕོད་པར་བྱེད་དགོས་་་་་་་་
ཤིང་།རིམ་ཁག་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པས་དབང་ཆའི་ལྟ་་་་་
བ་དང་།སྲིད་དོན་ལས་རྗེས་ཀྱི་ལྟ་བ།བྱ་གཞག་གི་ལྟ་བ་་་་
བཅས་ཡང་དག་བཙུགས་ནས་ཏང་གི་རྩ་དོན་དང་།སྒྲིག་
ཁྲིམས།སྒྲིག་ལམ་བཅས་ལ་ནན་པོར་གཞིགས་ནས་བྱ་བ་་
བསྒྲུབས་ཏེ།སྒྲིག་ཁྲིམས་སྦྱོང་བ་དང་།སྒྲིག་ཁྲིམས་ཤེས་་་་
པ།སྒྲིག་ཁྲིམས་དམ་པ།སྒྲིག་ཁྲིམས་སྲུང་བ་བཅས་ཀྱི་་་་་་་་
བསམ་བློའི་རང་རྟོགས་དེ་སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་་་་་
པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྟོགས་སུ་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས།
འབད་བརྩོན་བྱེད་ཕོད་པ་དང་བྱེད་མཁས་པོ་དང་།སྒྲིག་
ཁྲིམས་ལག་བསྟར་ནན་ཞིང་གནད་འཁེལ།སྒྲིག་ཁྲིམས་་་་
ཀྱི་མདུན་དུ་མི་ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་སྒྲིག་་་་་་་་་་
ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་་་་་་
མེད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ།སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་འགྱུར་མེད་རང་་་་་་
བཞིན་དང་གཟབ་ནན་རང་བཞིན་ལ་སྲུང་སྐྱོང་ཏན་ཏིགསྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་དང་ཁྲིམས་བསྟར་འབྲེལ་མཐུད་་་
ཡག་པོ་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད།སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་ལ་་
འབྲེལ་མཐུད་ཡག་པོ།སྒྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་གྱི་མཉམ་་་
ཤུགས་ཤིག་ཆགས་པ།ཏང་ནན་པོས་སྐྱོང་བའི་ལས་་་་་་་་་་
འགན་ཁག་དོན་ཐོག་ཏུ་འཁྱོལ་བར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་་་་་
སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ།ཏང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་་
གསར་གཏོད་ནུས་པ་དང་།གོང་བུར་འགྲིལ་ཤུགས།
དམག་འཐབ་ཀྱི་ནུས་པ་བཅས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཆེ་རུ་་་
གཏོང་དགོས།
ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ནམ་ཡང་ཚར་་
དུས་མེད་པས་ངེས་པར་དུ་རྒྱུན་སྲིང་ལྷོད་མེད་དང་སྙིང་་་
རུས་གཏན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་་་་
ཁག་ཏང་རྩ་འཛུགས་དང་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་པས་ངེས་་་་
པར་དུ་རང་རྟོགས་ངང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་འཁུར་་་་
བ་དང་།འགག་རྩའི་ནུས་པ་འདོན་པ།“མང་ཆེ་་་་་་་་་་
ཤོས”ལ་སྐུལ་ཁྲིད་བཅས་བྱས་ཏེ།ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་་་་་་་་
སློབ་སྦྱོང་སློབ་གསོ་གཏིང་ཟབ་དང་ཏན་ཏིག་ཡོང་བར་་་་
སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས།སློབ་སྦྱོང་གི་ཕན་འབྲས་དེ་སྤྱི་་་་་་
ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་་
པ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་སྟོབས་་་་་་་་་་
ཤུགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་་་་་་་་་་
འགྱུར་ལས་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་ནི།མིག་སྔར་གཞི་ཚུགས་་་་་
ནས་ཕུགས་ལ་དམིགས་ཏེ་བྱས་རྗེས་དེང་འདིར་བཞག་ནས་་་་་
ཕན་འབྲས་བསྐལ་བརྒྱར་ཐོན་པའི་འཐབ་ཇུས་ཀྱི་ལས་འགན་
ཞིག་རེད།ལས་གྲྭ་འགོ་ཚུགས་མ་ཐག་ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་་་་་་་་
དམིགས་ས་མཐོ་པོས་སྐུལ་སྤེལ་བཏང་བ་དང་།འགན་ལེན་་་་་
ཤུགས་ཆེན་བྱས་ཤིང་།གྲོང་ཨུད་འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོས་སྤྱི་ཁྱབ་་་་
བཀོད་འདོམས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བའི་ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་་་་
སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས）དང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་་་་་་་་་་
ངོགས་གཉིས་ཀྱི་རི་ངོས་ནགས་བཟོ་སྔོ་འགྱུར་བཀོད་འདོམས་
པུའུ་བཙུགས་པ་མ་ཟད།《ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར་
（ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས）དང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ངོགས་གཉིས་་་
ཀྱི་རི་ངོས་ནགས་བཟོ་སྔོ་འགྱུར་བཀོད་འདོམས་པུའི་ལས་་་་་་་་
ཀའི་སྒྲིག་སྲོལ》《ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་
ཁོངས）དང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ངོགས་གཉིས་ཀྱི་རི་ངོས་་་་་་
ནགས་བཟོ་སྔོ་འགྱུར་གྱི་ལྕང་སོན་དོ་དམ་བྱེད་ཐབས་》སོགས་
སྒྲིག་སྲོལ་ལམ་ལུགས་བཅུ་ལྷག་ཙམ་བཟོས་ནས་ལྷ་སའི་ལྷོ་་་་་་་
བྱང་རི་བོའི（་ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས）ལས་གྲྭའི་རྣམ་གྲངས་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད་
པ་རེད།
དེ་དང་ཆབས་ཅིག།ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་་་
པོའི་བདེ་འཇགས་ཨར་ལས་དོ་དམ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ་་་་
བཀོད་འདོམས་པུའི་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་ཟླ་རེར་ལྷ་སའི་ལྷོ་་་་
བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར（་གོང་དཀར་ས་ཁོངས）གྱི་ནགས་་་་་་་་་་
བཟོའི་ས་ཚིགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་དང་།ནགས་ཚལ་་
དང་རྩྭ་ཐང་གི་མེ་གསོད་འགོག་བཅོས་འགན་འཁྲིའི་ལམ་་་་་་་་
ལུགས་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཚུལ།བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་་་་་་་་་་
མངོན་མེད་རྐྱེན་རྩ་གྲལ་བཤེར་དང་དག་ཐེར་སོགས་ཀྱི་ལས་་་་
དོན་ལ་ཆེད་དོན་ལྟ་སྐུལ་མཛུབ་ཁྲིད་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱས་་་་་་་
ནས་བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་མངོན་མེད་རྐྱེན་རྩ་དུས་ཐོག་་་་
ཏུ་ཤེས་རྟོགས་དང་མེད་པ་བཟོས་ཡོད་པ་རེད།མིག་སྔའི་བར་
ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས་）ལས་་་་་་་
གྲྭའི་ཐོག་སྔོ་འགྱུར་ནགས་བཟོ་མུའུ་ཁྲི་2.07ལྷག་ཙམ་དངོས་
སུ་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་པའི་ནང་ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར་་
ལས་གྲྭའི་2024ལོ་འཁོར་ནང་སྲ་བརྟན་དང་མཐོར་འདེགས
（གོང་དཀར་གནམ་ཐང་ཉེ་འཁོར་གྱི་རི་ངོས་）ལས་གྲྭའི་རྣམ་
གྲངས་སུ་ལྕང་སོན་མུའུ་2642.3འདེབས་འཛུགས་བྱས་ཡོད་
ཅིང་།ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཚད་100%ཟིན་ཡོད་པ་རེད།
ལྕང་སོན་སྣ་ཚོགས“་འདེབས་འཛུགས་ཐུབ་པ་དང་གསོན་་་་་་
ཐུབ་པ་”འགན་ལེན་བྱ་ཆེད།ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་དཔྱད་ཞིབ་
དཔྱད་དཔོག་གི་བཀོད་འདོམས་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་གང་་་་་་་་་
ལེགས་བྱས་ཐོག་ལྕང་སོན་དང་།འདེབས་འཛུགས།དོ་དམ་་་་
བདག་སྐྱོང་བཅས་ཀྱི་འགག་སྒོ་དམ་ནན་བྱས་པས་ལྷ་སའི་ལྷོ་་་
བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས）ལས་གྲྭའི་ལས་དོན་
ཁག་ཡག་ཐོག་ཡག་བརྩེགས་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་་་་་
ཐུབ་ཡོད།བཀོད་འདོམས་པུའུ་ཡི་རིམ་པ་ཁག་གི་འགན་་་་་་་་་་
འཁུར་བས་སྔ་རྗེས་སུ་ཤིང་འཛུགས་ནགས་བཟོ་བྱ་ཡུལ་དུ་ལྟ་་་

སྐུལ་མཛུབ་ཁྲིད་ཐེངས་60ལྷག་ཙམ་བྱས་ཡོད་པ་དང་།རྣམ་་་
གྲངས་ཀྱི་མྱུར་ཚད་རྗེས་ལུས་དང་།འདེབས་འཛུགས་ལག་་་་་་
རྩལ་གྱི་ཚད་གཞི་མ་ལོན་པ།བདེ་འཇགས་དོ་དམ་ཚད་ལྡན་་་་
མིན་པའི་ཁེ་ལས་ལ་ཟུར་འབོད་གྲོས་མོལ་ཐེངས་10བྱས་པ།
ལས་ཀར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཁྲོད་གནས་པའི་དཀའ་ཁག་
ལ་དམིགས་ཏེ་དུས་ཐོག་ཏུ་བཀོད་འདོམས་པུའུ་གཞུང་ལས་་་་་
ཁང་གི་ཆེད་དོན་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་30འཚོགས་ནས་དཀའ་་་
གནད་དང་།འགག་གནད་གནད་དོན་70ཙམ་ལ་མཐུན་་་་་་་་
སྦྱོར་ངང་ཐག་གཅོད་བྱས་པ།ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་བཀོད་་་་་་་་་
འདོམས་པུའུ་བཙུགས་ནས་ནགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་དང་
སྡོང་ཕྲུག་ནད་ཡམས་ཞིབ་དཔྱད་མི་སྣ་མངགས་གཏོང་བྱས་་་་་
ཏེ་ཡུན་རིང་ས་ཡུལ་དངོས་ལ་བསྡད་ནས་ལྕང་སོན་སྐྱེ་འཚར་་་
གྱི་ལྷུ་ཚིགས་ཁག་ལ་ལྟ་སྐུལ་མཛུབ་ཁྲིད་བྱས་མཐར་འབྱུང་རྩ་་་
ནས་གསོན་ཚད་འགན་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
ཐལ་རྡུལ་གང་སར་འཕྱུར་བ་ནས་སྔོ་ལྗང་ལོ་འདབ་རྒྱས་་་་་་
པའི་བར་ལས་བྱེད་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཤིང་འཛུགས་ནགས་བཟོ་
དང་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཟམ་མི་་་
ཆད་པར་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་་
ཚོར་སྔར་བས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་།བདེ་ཚོར་སྔར་བས་རྒྱུན་་་་་་་
མཐུད་ཐུབ་པ།བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཚོར་སྣང་སྔར་བས་འགན་་་་་་
ལེན་ཐུབ་པ་བཅས་བྱུང་ཡོད།ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཚན་པའི་་་་་་་་་་
བསྡོམས་རྩིས་གསར་ཤོས་ལས་མངོན་པར།ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་་
བོའི་སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་ཁོངས）ལས་གྲྭའི་ནགས་བཟོའི་་་་་་་
གསོན་ཚད་87%ཡན་དང་།ས་ཁོངས་ཁག་གཅིག་གི་གསོན་་
ཚད་90%ཡན་ཟིན་ཡོད་པ་རེད།ལས་གྲྭ་ལག་བསྟར་བྱས་་་་་་
ཚུན་ལྷ་སའི་གོང་དཀར་གནམ་ཐང་ཉེ་འཁོར་དུ་བྱེ་རྡུལ་་་་་་་་་་
འཕྱུར་བའི་གནམ་གཤིས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ལེགས་སུ་་་་་་
ཕྱིན་ནས་ལྷ་སའི་མཐའ་འཁོར་དུ་གནམ་སྔོན་པོ་དང་།རི་བོ་་་
སྔོ་ལྗང་།ཆུ་མོ་དྭངས་གཙང་།ཁོར་ཡུག་མཛེས་པ་བཅས་ལ་་་་་
སྐུལ་འདེད་ཐུབ་ཡོད།དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷོ་བྱང་རི་བོ་སྔོ་་་་་་་་
ཐིང་ཐིང་དུ་གྱུར་བ་དང་།ཉེ་འཁོར་མང་ཚོགས་ལ་ཡོང་་་་་་་་་་
འབབ་འབེལ་ལྷུག་ལྷུག་བྱུང་ཞིང་།ལས་གྲྭ་ལག་བསྟར་བྱས་་་་་
ཚུན་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་མི་ཐེངས་ཁྲི་30ལྷག་ཙམ་གྱིས་་་་་་
ངལ་ལས་ནང་ཞུགས་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ཡོང་འབབ་སྒོར་ཁྲི་་་་
7358ལྷག་ཙམ་འཕར་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཐུབ་ཡོད།
ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་འགན་འཁུར་བས་གོམ་་་་་་་་་་
སྟབས་རྗེས་མར།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་་་་
ལྗང་བཀོད་འདོམས་པུའུ་དང་དེ་བཞིན་ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཨུད་དང་་་་
གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གཞུང་གི་མིག་རྒྱང་མཐོན་པོའི་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་
འོག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་དང་།དམིགས་ཚད་དང་
ལས་འགན་ལ་དམིགས་པ།དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བཅས་བྱས་་་
ནས་ལྷ་སའི་ལྷོ་བྱང་རི་བོའི་སྔོ་འགྱུར（་ལྷོ་ཁའི་ས་་་་་་་་་་
ཁོངས）ལས་གྲྭའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་་
འདེད་བཏང་ནས་སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་གྱི་མཐོ་ས་གཏོད་རྒྱུ་་་་
དང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇགས་སྲུང་ཡོལ་བརྟན་པོ་
སྐྲུན་ཆེད་ལྷོ་ཁའི་སྟོབས་ཤུགས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་རྒྱུ་ཡིན་་་་
ཞེས་བརྗོད་དོ།།བསོད་དོན་དང་ཡེ་བཟང་གིས་ཞུས།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ད་ལོའི‘ལྔ་གཅིག’གུང་
གསེང་རིང་ང་ཚོའི་མགྲོན་ཁང་ཚང་མ་ཁེངས་སོང་།
སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཆུ་ཚན་རྣམ་གྲངས་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཧྲུའུ་་་
ཅི་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས།
རྟག་ཏུ་དེ་གར་ལྟ་བར་ཡོང་གི་ཡོད”ཅེས་ལིའུ་ཁྲེང་་་
ཁྲེང་གིས་གསར་འགོད་པར་བཤད།
1994ལོར་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་མ་ཐག་པའི་བསམ་
གྲུབ་ཀྱིས་སྡེ་ཁུལ་དུ་རྒྱ་ཟོག་ཚོང་ཁང་ཞིག་བཙུགས།
ནང་མིའི་འཚོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་སུ་གཏོང་བ་དང་་་
ཚོང་ཁང་གི་ཚོང་ཟོག་དེ་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་་་་་་
གཏོང་ཆེད།བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་ཟོག་འདྲེན་རླངས་་་་་་་
འཁོར་གཏོང་སྟངས་སྦྱངས་ནས་རྟག་ཏུ་ལྷ་ས་དང་་་་
ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁུལ་དུ་དངོས་ཟོག་འཐེན་པར་འགྲོ་་་་་་་་་་
བའམ་ཡང་ན་ཐག་རིང་དུ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པར་་་་་་་
འགྲོ་གི་ཡོད།
གསོག་དངུལ་འགའ་བྱུང་རྗེས།བསམ་གྲུབ་ལ་་་
བསམ་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་།“སྐབས་དེ་་་་་་
དུས་ང་ཕྱི་ནས་རླངས་འཁོར་བཏང་ནས་ལོག་ཡོང་་་་
སྐབས།ལྷ་ཁང་གྲོང་རྡལ་གྱི་ཆུ་འགྲམ་ལམ་རྟག་ཏུ་་་་
བརྡིབས་ནས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་
ཅུང་ཆེ་ཙམ་འདུག་པས།ངས་ཐབས་ཤེས་བཏོན་ཏེ་་
ལམ་གསར་པ་ཞིག་སྐྲུན་ཐུབ་ཨེ་ཡོང་བསམ་་་་་་་་་་
བྱུང”ཞེས་ཁོང་གིས་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་བཞིན་བཤད།
ཁ་བཤད་བྱ་བ་འཕྲལ་དུ་རྩོམ།བརྩམས་པའི་་་་་་
ལས་དེ་ལེགས་པར་སྒྲུབ།བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་སྒོར་ཁྲི་་་་་
20བཏང་ནས་ཨར་ལས་རུ་ཁག་བཙལ་ཏེ་ལྷ་ཁང་་་་་
གྲོང་རྡལ་གྱི་ཆུ་འགྲམ་ལམ་དེ་བསྐྱར་དུ་བསྐྲུན།
ངོ་སྤྲོད་བྱས་པར་གཞིགས་ན།1999ལོ་ནས་་་་་་
2008ལོའི་བར་གྱི་ལོ་10ཙམ་རིང་།བསམ་གྲུབ་་་་་་
ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་དང་ལེན་ཧུར་ཐག་བྱས་་་
པ་དང་རང་འགུལ་ངང་འགན་ཁུར་ནས་ནང་མིའི་་་་
སྣེ་ཁྲིད་དེ་ལྷ་ཁང་སྡེ་ཁུལ་ཚོགས་ཆུང་དང་པོའི་ས་་་་་
རྒོད་མུའུ་200ཡི་སར་སྦྱར་སྡོང་བཏབ་པས་རི་རྒོད་་
སྔོ་ལྗང་ཅན་དུ་གྱུར།2011ལོར་བསམ་གྲུབ་ལ་་་་་་་་་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྔོ་འགྱུར་ངལ་རྩོལ་དཔེ་བཟང་བའི་་་་
དམིགས་བསལ་གཟི་བརྗིད་ཐོབ།
ལྷ་ཁང་གྲོང་རྡལ་ནི་མཐའ་མཚམས་སུ་གནས་་་་
པ་དང་ལོ་ལྟར་དགུན་དུས་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རི་ལམ་་་་་
བཀག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོ་ཚལ་དབོར་འདྲེན་བྱེད་མི་་་
ཐུབ་པར་བརྟེན་ས་གནས་དེ་གའི་ལས་བྱེད་པ་དང་་་
མང་ཚོགས་སྔོ་ཚལ་སོས་པ་ཟ་ཐབས་བྲལ།
གནད་དོན་འདི་ཐག་གཅོད་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་
སམ།རྒྱུན་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ལས་ལ་་་་་་་་་་
གཞོལ་བའི་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་ལྷོ་ཁ་གྲོང་ཁྱེར་དང་ལྷ་་་
སའི་གྲོང་འདབས་ནས་མཐོང་མྱོང་བའི་སྔོ་ཚལ་་་་་་་་
དྲོད་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་དག་བློ་ལ་འཆར་ནས་དྲོད་ཁང་་
ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཏེ་དེར་སྔོ་ཚལ་བཏབ་ནས་སྔོ་་་་་་

ཚལ་དཀོན་པའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུའི་་་་་
བསམ་བློ་འཁོར།བསམ་ཕོད་པ་དང་བྱེད་ཕོད་པའི་་
བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་སྒོར་ཁྲི་4.4བཏང་ནས་མང་ཚོགས་
12ལྷ་སར་དྲོད་ཁང་ཆེན་པོའི་སྔོ་ཚལ་འདེབས་་་་་་་་་
འཛུགས་ལག་རྩལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཁྲིད།ད་ཆ་ལྷ་
ཁང་སྡེ་ཁུལ་དུ་སྔོ་ཚལ་དྲོད་ཁང་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་་
པ་དང་འདེབས་འཛུགས་བྱས་པའི་སྔོ་ཚལ་གྱི་་་་་་་་་་
རིགས་ལ་པད་ཚལ་དང་།ལོ་སྒོར་པད་ཚལ།ཚལ་ཀོ་
པི།ཧོང་ཀྭ་སོགས་ཡོད།སྔོ་ཚལ་མཁོ་སྤྲོད་རང་ཁོ་་་་་་
རང་གསོ་ཐུབ་པ་ཕུད།ད་དུང་ལྷག་མ་ཕྱིར་ཚོང་་་་་་་་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
འཇོན་ཐང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་2014ལོར་་་་་་་་་
བསམ་གྲུབ་ལྷ་ཁང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ཨུ་ཡོན་དང་སྡེ་ཁུལ་་་་་
ཚོཊ་ཆུང་དང་པོའི་ཏང་ཀྲི་པུའི་ཧྲུའུ་ཅིར་བདམས་་་་
པས་ཁོང་གི་ཕྲག་ཐོག་གི་ཁུར་པོ་ཡང་ལྕི་རུ་སོང་།
སྡེ་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཚེ་རིང་མཚོ་མོ་ལོ་ཤས་་་་་་
གོང་བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་ནས་སློབ་ཆེན་འགྲིམ་་་་་་་་་་
བཞིན་པའི་བུ་ཕྲུག་གཉིས་ཁོ་མོ་གཅིག་པུས་གསོ་་་་་་་
དགོས་པ་དང་ཁོ་མོའི་ཕ་ཡང་ལོ་ན་རྒས་པས་ཁྱིམ་་་་་
ཚང་གི་ཁུར་པོ་ཚང་མ་ཚེ་རིང་མཚོ་མོའི་ཕྲག་ཐོག་ཏུ་
བབས།བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་རྗེས་་་་་་
རང་འགུལ་ངང་རྒན་རྒོན་གྱི་རྒྱུན་གཏན་འཚོ་བར་་་་
ལྟ་རྟོག་བྱས་ནས་ཁོ་མོའི་འཚོ་བའི་ཁུར་པོ་ཡང་དུ་་་་་
གཏོང་རོགས་བྱས།
ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་།སྡེ་ཁུལ་གྱི་མཉམ་སྡེབ་་་་་་
དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་མང་ཚོགས་
ཀྱི་དངུལ་སྨར་ཡོང་འབབ་མང་དུ་གཏོང་ཆེད།
བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་སྡེ་ཁུལ“ཨུ་ལྷན་གཉིས”ཀྱི་སྣེ་ཁྲིད་་
དེ་ཕྱོགས་མང་པོ་ནས་མ་དངུལ་གྲབས་གསོག་བྱས་་་་
ཏེ་སྒོར་ཁྲི་48.5བཏང་སྟེ་འབྲུ་སྣུམ་ལས་སྣོན་བཟོ་་་་
གྲྭ་ཞིག་བཙུགས་པ་དེས་སྡེ་ཁུལ་མང་ཚོགས་དང་དེ་་་
བཞིན་ཉེ་འགྲམ་གྲོང་ཚོའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུ་སྣུམ་་་་
ལས་སྣོན་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱས་་་་་
པ་དང་།“རྨང་བརྟན་དམངས་ཕན་དང་བྱ་བ་་་་་་་་་
དངོས་སྒྲུབ་པའི་གྲོན་དངུལ་+སྡེ་ཁུལ་མ་འཇོག”གི་་
བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ་སྒོར་ཁྲི་25.6བཏང་ནས་ཏང་་་་་
དམངས་དྲོ་སྐྱིད་ཇ་ཁང་བཙུགས་པ་ལས་མང་་་་་་་་་་
ཚོགས་3གྱི་ལས་ཞུགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐུབ་་
པ་མ་ཟད།ཇ་ཁང་དེ་ད་དུང་སྡེ་ཁུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་་
དང་མི་དམངས་ཀྱི་འདོད་བློ་གླེང་ས་དང་འགལ་བ་་་
དང་རྩོད་གཞི་སེལ་སར་གྱུར་ཡོད།
“ང་ཚོའི་སྡེ་ཁུལ་ནི་མཐུན་སྒྲིལ་དང་མཛའ་་་་་་་་་
བརྩེ་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེ་མོ་ཞིག་ཡིན།སྡེ་ཁུལ་གྱི་་་
ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ངས་ཧྲུའུ་ཅི་་
ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་ལས་ཀ་སྔར་བས་ཧུར་པོ་་་་་
བྱས་ཏེ་ཚང་མའི་རེ་བ་སྟོང་ཟད་དུ་གཏོང་གི་་་་་་་་་་
མིན”ཞེས་བསམ་གྲུབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ།

“འགག་རྩའི་ཉུང་ཤས”ཀྱི“འགག་རྩའི་ནུས་པ”འདོན་དགོས།

ལྷོ་བྱང་རི་ཀླུང་སྔོ་ཐིང་ཐིང་། འབངས་ལ་ཡོང་འབབ་འབེལ་ལྷུག་ལྷུག སྡེ་ཁུལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་ཡག་པོ།